

รศท ๔/๓๗
๑๙๓.๑.๖๓
๙. 4๐๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 81๗1
วันที่ 29 ต.ค. 2553 เวลา 15.1๐

ที่ ศธ ๐๓๐๕/๔๒๗๓

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ
ที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเปลี่ยนแปลงของประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์และภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้น มีการรวมกลุ่มเขตเสรีทางการค้า ประกอบกับมีกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่เกิดขึ้น ทำให้มีการแข่งขันกันในเรื่องคุณภาพของกำลังคนระหว่างประเทศ ในส่วนของประเทศไทยพบว่าขณะนี้กำลังคนที่มีความสามารถและมีทักษะความรู้ ความสามารถ ยังไม่สามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้เท่าที่ควร ขาดมาตรฐานการวัดสมรรถนะและทักษะการทำงานเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล

รัฐบาลตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ โดยได้กำหนดนโยบายรัฐบาลให้มีการสนับสนุนการผลิตและพัฒนา กำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ และเร่งผลิตกำลังคนระดับ อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของประเทศในสาขาต่างๆ โดยในด้าน การศึกษา คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ให้กำหนดกรอบแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและ ความรู้ ความสามารถ ให้มีการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ จัดการศึกษาและเรียนรู้โดยเน้นการ ปฏิบัติและการเรียนรู้การทำงานอาชีพ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และระบบการจ่ายค่าตอบแทนตาม สมรรถนะ ตลอดจนจูงใจให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อ วางแผนผลิตและพัฒนากำลังคน (กรอ.ศธ.) มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์) เป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์) เป็นรองประธาน และเลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ทอง จันทรางศุ) เป็นเลขานุการ เพื่อ ศึกษาความต้องการและวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนผลิตและพัฒนา กำลังคน รวมทั้งติดตามผลการผลิตและพัฒนา กำลังคนตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ สำนักงาน...

๑.๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนได้ดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยมีมอบหมายให้มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute : TDRI) ดำเนินการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปสังเคราะห์รายงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็น (ร่าง) ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ เสนอคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคน (กรอ.ศร.) เป็นระยะๆ และนำเสนอที่ประชุมสภาการศึกษาในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ(ร่าง) ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ โดยให้ปรับแก้ไขให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นเรื่องเร่งด่วน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ ไปดำเนินการวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

๓. สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑

ในการจัดทำยุทธศาสตร์ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ มีความสอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน” และกำหนดเป้าหมายปี ๒๕๖๑ ไว้ดังนี้

- ๑) มีกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : NQF) และมีการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
- ๒) มีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อการรับรองสมรรถนะความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ
- ๓) ขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกงานให้มากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนในระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา เป็นร้อยละ ๓๐ ของผู้เรียนอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา
- ๔) สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น ๖๐ : ๔๐
- ๕) กำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๕ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพตามมาตรฐาน

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานไว้ดังนี้

๑) กำหนดทิศทางการความต้องการกำลังคนและสร้างระบบความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้ง กลุ่มอาชีพ สมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้ สถาบันการศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพ/ผู้ผลิต

๒) พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อรับรองความรู้เชิงวิชาการ สมรรถนะ วิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา และคุณวุฒิวิชาชีพ พร้อมจัดตั้งองค์กรเพื่อ รับรองสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพตลอดจนพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู อาจารย์ ผู้บริหาร และสถาบันการศึกษา

๓) พัฒนาระบบการเตรียมความพร้อม การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อจูงใจให้ ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ตลาดแรงงาน และยุทธศาสตร์ พัฒนาประเทศ

๔) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อเรียนรู้ในงานอาชีพ โดย ขยายระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกหัดงานอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนการทำงานควบคู่การเรียน

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานดังกล่าว จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และ มาตรการ สรุปดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ปฏิรูปการเรียนรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ ประกอบด้วย ๑๐ มาตรการ เช่น จัดระบบการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น เข้าถึงง่าย เพื่อเปิดโอกาสให้กำลังคนเข้ามาเรียนรู้และ ออกไปประกอบอาชีพ จัดระบบรับรองประสบการณ์ของบุคคล และระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ (credit bank system) พัฒนาหลักสูตรเน้นฐานสมรรถนะ หลักสูตรเชิงกว้าง ให้มีการจัดการศึกษาและเรียนรู้ที่ บูรณาการกับการทำงาน (Worked Integrated Learning : WIL) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาคุณภาพกำลังคนทุกระดับ ประกอบด้วย ๗ มาตรการ เช่น การพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ทักษะและคุณภาพเป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือ (skill intensive) พัฒนา กำลังคนระดับสูงเพื่อวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมความเป็น เลิศของเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ (gifted & talented) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ๙ มาตรการ เช่น ปรับกระบวนทัศน์การศึกษา ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่ออาชีพ และส่งเสริมค่านิยมด้าน อาชีวศึกษา พัฒนาระบบมาตรฐานสมรรถนะ และระบบเทียบโอนตามความรู้และประสบการณ์ตาม มาตรฐานสมรรถนะ จัดการศึกษาและเรียนรู้อาชีวศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติในสัดส่วนมากกว่าทฤษฎีและ การเรียนรู้งานอาชีพ ขยายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง สาขาขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย ๘ มาตรการ เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนเลือก เรียนสายวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้น จัดทำฐานข้อมูลกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology : S&T) และสาขาอื่น ผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้ง กำลังคนสาขาขาดแคลนและสาขาจำเป็นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์...

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : พัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถของกำลังแรงงาน ประกอบด้วย ๑๑ มาตรการ เช่น พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นร่วมกับผู้ประกอบการ จัดการฝึกอบรมอาชีพต่อ ยอดให้ผู้จบ การศึกษามัธยมศึกษา (๙+๑) หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย (๑๒+๑) ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ เสริมสร้างคุณลักษณะที่ พึงประสงค์และสมรรถนะหลัก (core competencies) โดยสอดแทรกในหลักสูตรฝึกอบรมระหว่าง ปฏิบัติงาน เชื่อมโยงความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษาในท้องถิ่น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : เสริมสร้างความยั่งยืนให้กับภาคการผลิตและบริการที่เชื่อมโยง กับการพัฒนากำลังคน ประกอบด้วย ๗ มาตรการ เช่น ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยี สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคธุรกิจ เอกชน สถานประกอบการกับ สถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ส่งเสริมสถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑล รวมทั้งในกลุ่มจังหวัด หลักของแต่ละภูมิภาค ปรับรูปแบบขององค์กรและ/หรือกฎกติกาต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้นักวิทยาศาสตร์ และนักวิจัย มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ (career path) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ : เสริมสร้างความเข้มแข็งของครู คณาจารย์ และผู้บริหาร ประกอบด้วย ๑๐ มาตรการ เช่น พัฒนาระบบการผลิตครู - อาจารย์ สำหรับการศึกษาสายอาชีพ หรือ ผลิตครูช่างให้มีคุณภาพและพอเพียง พัฒนาครูประจำการและผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ จัดทำ มาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา สร้างแรงจูงใจให้ผู้มีประสบการณ์ในอาชีพ มาเป็นครู - อาจารย์ การศึกษาอาชีพ โดยให้ค่าตอบแทนตามความสามารถ (pay per performance) เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ : พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๑๐ มาตรการ เช่น จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พัฒนารอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework – NQF) พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Thai Vocational Qualification – TVQ) และจัดตั้ง สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กำหนดศักยภาพและความเชี่ยวชาญของสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา และ อุดมศึกษาของรัฐและเอกชน (area of excellence และ center of excellence) สร้างกลไกในการประสาน ความร่วมมือระหว่างการพัฒนากำลังคนในระดับประเทศและการพัฒนากำลังคนในระดับกลุ่มจังหวัด/ จังหวัด เป็นต้น

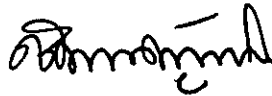
ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : สร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายในการผลิตและพัฒนา กำลังคน ประกอบด้วย ๑๐ มาตรการ เช่น สนับสนุนสถานประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมผลิตและพัฒนา กำลังคน กำหนดทิศทางความต้องการกำลังคน และจัดตั้งเครือข่ายสถาบันการศึกษา องค์กรผู้ใช้กำลังคนทั้ง ในส่วนกลาง ภูมิภาค กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมให้เข้า มาร่วมจัดการศึกษามากขึ้น จัดตั้งคณะกรรมการซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาระบบข้อมูล กำลังคนร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน (data exchange) เป็นต้น

๔. ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป ดังรายละเอียดในเอกสารหมายเลข ๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักนโยบายด้านการศึกษามหาภาค
โทร. ๐๒-๖๖๘-๗๑๒๓ ต่อ ๒๔๑๔
โทรสาร ๐๒-๒๔๓-๒๗๘๗